

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA, ODVOZA I
ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Rijeka, srpanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	5
IV.	USLUGE SKUPLJANJA, ODVOZA I ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA	6
V.	NALAZ	11
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA, ODVOZA I ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/12-07/43
URBROJ: 613-10-13-28

Rijeka, 1. srpnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA, ODVOZA I
ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE
ŽUPANIJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija, ekonomske opravdanosti razlika u cijeni skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 15. listopada 2012. do 1. srpnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije (dalje u tekstu: Županija).

Županija zauzima 6,3% ukupne površine Republike Hrvatske (površina kopnenog dijela Županije iznosi 3 588 km²) i po prirodnim i gospodarskim obilježjima dijeli se na tri područja: Primorje, Kvarnerski otoci i Gorski kotar. Prema popisu stanovništva iz 2011. na području Županije živi 296 195 stanovnika u 14 gradova i 22 općine. Županija ima 117 627 kućanstava i 195 066 stambenih jedinica. Gradovi i općine odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom.

Na području Županije, djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada pruža 11 trgovačkih društava u vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinica lokalne samouprave. Navedena društva djeluju na tri područja: Primorje koje obuhvaća sljedeća društva: Čistoća d.o.o., Rijeka, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, te Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Kvarnerski otoci koji obuhvaćaju društva Ponikve d.o.o, Krk, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, Vrelo d.o.o., Rab i Lopar Vrutak d.o.o., Lopar te Gorski kotar koji obuhvaća društva Komunalac d.o.o., Delnice, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine. Grad Čabar nema posebno komunalno društvo, nego se djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada obavlja u okviru Odsjeka za komunalni sustav, prostorno uređenje i gospodarstvo grada Čabra, koji je fizičkoj osobi dodijelio koncesiju za obavljanje navedene djelatnosti i pokriva područje koje ima 3 770 stanovnika. Skupljeni otpad se odlaže na deset službenih odlagališta na području Županije. Svi gradovi i općine imali su organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada dok je obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem na području Županije bio od 95,0% do 100,0%.

Navedena društva osim društva Čistoća d.o.o., Rijeka, djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada obavljaju u zasebnim organizacijskim jedinicama, a pored navedene djelatnosti obavljaju i djelatnosti vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, čišćenja i održavanja javnih i zelenih površina, održavanje groblja, upravljanje parkiralištima, tržnicama i druge djelatnosti.

Zakonodavni okvir kojim je regulirano obavljanje djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada čine Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 84/11, 90/11 i 144/12), Zakon o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 110/07, 60/08 i 87/09) kojim su propisana načela, ciljevi i način gospodarenja otpadom, te Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 110/07) kojim su propisana načela zaštite okoliša i održivog razvitka.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada je komunalna djelatnost. Odlaganje komunalnog otpada podrazumijeva obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na odlagališta te njihovo saniranje i zatvaranje. Sredstva za obavljanje navedene djelatnosti, osiguravaju se iz cijene komunalne usluge.

Zakon o otpadu, komunalni otpad utvrđuje kao otpad iz kućanstva, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojim svojstvima sličan otpadu iz kućanstva. Skupljanje otpada obuhvaća prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza na skladištenje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje.

Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja na okoliš (Narodne novine 46/02) je utvrđeno, da je neodgovarajuće gospodarenje otpadom (uključivo i komunalnim otpadom) najveći problem zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj. Količina otpada raste, a infrastruktura koja bi taj otpad trebala zbrinuti nije dostatna.

U svrhu uspostave okvira za smanjenje količine, Republika Hrvatska je donijela Strategiju gospodarenja otpadom (Narodne novine 130/05) i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11). Strategijom su određeni sljedeći prioriteti: usklađivanje zakonske regulative s regulativom Europske unije i osiguranje njene provedbe, odgoj i obrazovanje za okoliš i gospodarenje otpadom, smanjivanje količina i opasnih svojstava otpada, povećanje naplativosti naknada za opterećenje okoliša otpadom, povećanje financijskih sredstava za gospodarenje otpadom, povećanje odvojenog skupljanja otpada, sanacija postojećih odlagališta, povećanje kvalitete i opsega podataka o količinama i tokovima otpada, izgradnja građevina i uređaja za obradu otpada te povećanje udjela kontroliranog skupljanja i zbrinjavanja otpada.

Strategijom su utvrđeni i kvantitativni ciljevi koji određuju dinamiku strateških ciljeva do 2015.

- 90,0% stanovništva obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada,
- količina odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada 12,0%,
- količina obrađenog komunalnog otpada 20,0%,
- količina odloženog komunalnog otpada 68,0%,
- količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada 75,0%.

Do konca 2018. je planirano zatvoriti sva odlagališta koja ne zadovoljavaju propisane standarde i izgraditi centre za gospodarenje otpadom. Dio odlagališta je utvrđen za pretovarne stanice na kojima će se otpad pretovarivati i upućivati u Centre za gospodarenje otpadom. Strategijom gospodarenja otpadom i planom je predviđeno uvođenje integralnog sustava gospodarenja otpadom, odnosno planirana je izgradnja županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom.

Županija je donijela plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2007. do 2015., s ciljevima uspostave sustava za odvojeno skupljanje, sortiranje, preobradu i obradu otpada, izradom županijskog centra za gospodarenje otpadom s potrebnim građevinama, pretovarne stanice i reciklažna dvorišta, te sanacijom postojećih i divljih odlagališta. Uspostavljanje novog integriranog sustava gospodarenja otpadom u Županiji, obuhvaća izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina, pet pretovarnih stanica na dosadašnjim odlagalištima kao i sanaciju postojećih odlagališta. Županija, grad Rijeka, općina Viškovo i društvo Čistoća d.o.o., Rijeka, su 2001. osnovali trgovačko društvo za gospodarenje otpadom Ekoplus d.o.o., Rijeka. Temeljni kapital iznosi 43.108.200,00 kn, a osnovni zadatak društva je koncipiranje, priprema i izgradnja te upravljanje novim integralnim sustavom gospodarenja otpadom na području cijele Županije.

Izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom je planirano financirati sredstvima dodijeljenim iz Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) s 22,3 milijuna EUR ili 45,3%, sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost s 10,98 milijuna EUR ili 22,3% i sredstvima Županije, grada Rijeke i društva Ekoplus d.o.o Rijeke s 16,00 milijuna EUR ili 32,4%. U svibnju 2011. potpisan je sporazum s Vladom Republike Hrvatske i gradom Rijeka te društvom Ekoplus d.o.o., Rijeka, kojim su od strane IPA fonda odobrena sredstva za izgradnju. Uporaba županijskog centra za gospodarenje otpadom, je započela privremenom dozvolom iz rujna 2012. kada je započelo odlaganje komunalnog otpada. Realizacija projekta Marišćina je planirana u četiri faze sa završetkom do sredine 2014., a početak rada i navedena privremena dozvola se smatraju nultom fazom.

Na temelju odredbi članaka 7. i 11. Zakona o otpadu, gradovi i općine su u obvezi izraditi i usvojiti planove gospodarenja otpadom za svoje područje. Na području Županije 23 grada i općine su izradili navedene planove. Gradovi Rijeka, Bakar, Kastav, Kraljevica, Mali Lošinj, Opatija te općine Klana, Malinska - Dubašnica, Vrbnik, Ravna Gora, Lokve, Brod Moravice, Fužine nisu izradili navedene planove, što otežava provođenje aktivnosti i odluka usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada, kao i štetnog utjecaja na okoliš.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada,
- ispitati kretanje cijena u posljednje tri godine,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlika u cijeni usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada prema pojedinim isporučiteljima, te
- analiza elemenata (strukture) za izračun cijene.

Područje revizije je utvrđeno na temelju zakona i propisa koji uređuju cijenu i obvezne elemente koje cijena usluge mora obuhvaćati, analize opravdanosti razlika u cijeni između pojedinih isporučitelja usluge, propisanih načela na kojima se gospodarenje otpadom mora temeljiti i interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje učinkovitog i ekonomičnog sustava gospodarenja otpadom u skladu s načelima zaštite okoliša i održivog razvitka.

Interes javnosti je usmjeren na cijenu usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada koje plaća veći broj subjekta, a i bitan je element zaštite prirode i okoliša. Također, interes javnosti je usmjeren na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela pregovorima o ulasku u Europsku uniju, a neispunjavanje ciljeva ima za posljedicu plaćanje kazni.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, programi rada i planovi gospodarenja komunalnim otpadom, sustav unutarnjih kontrola, ostvarenje prihoda i rashoda od usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, modeli i načini izračuna cijena usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, fiksni i varijabilni troškovi sadržani u cijenama, usporedba cijena prema pojedinim isporučiteljima, kretanje cijena u razdoblju od 2010. do 2012., analiza opravdanosti razlika u cijeni na području Županije, te prikupljanje i trošenje naknade za nabavu opreme i sanaciju odlagališta.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Pri odabiru revizijskog pristupa, a kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije primijenjene su različite metode prikupljanja revizijskih dokaza. Za određivanje ključnih pitanja koja će biti predmet ispitivanja, korišteni su podaci na temelju prethodnih istraživanja, te obavljenih revizija financijskih izvještaja i poslovanja trgovačkih društava i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza je proučena i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju društava. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektronskim medijima i tisku. Pojedinačne poslovne informacije su provjerene analitičkim dokaznim postupcima. Za područja niskog rizika su primijenjeni minimalni dokazni postupci uz korištenje metode uzorka, a za područja srednjeg rizika, standardni dokazni postupci uz kombinaciju različitih analitičkih postupaka i sastavljanja pomoćnih tablica. Za područja visokog rizika su primijenjeni fokusirani postupci na određenom broju poslovnih promjena (namjensko trošenje prihoda i ulaganja u dugotrajnu imovinu). Područja provjere su bez obzira na utvrđenu razinu rizika temeljena na usporedbi i ocjeni usklađenosti financijskih i nefinancijskih informacija u poslovnoj dokumentaciji, poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. Za izračun i analizu usporednih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i društva u cjelini. Utvrđena su značajna odstupanja i pribavljena objašnjenja odgovornih osoba.

U fazi planiranja procijenjeni su rizici na razini organizacijskih jedinica koje se bave uslugom skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada. Rizici su određeni na temelju upoznavanja sa zakonima i drugim propisima, internim aktima i poslovanjem subjekata revizije s posebnom naznakom na ostvarenje prihoda i rashoda unutar organizacijske jedinice koja se bavi skupljanjem, odvozom i odlaganjem komunalnog otpada.

Utvrđeni su sljedeći rizici koji bi mogli utjecati na ekonomsku opravdanost razlika u cijeni skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području Županije.

Manja visina procijenjenog rizika:

- a) djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo,
- b) funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola,
- c) ispostavljanje računa korisnicima,
- d) iskazivanje prihoda i rashoda u razdoblju na koje se odnose.

Veća visina procijenjenog rizika:

- a) način utvrđivanja cijene,
- b) način obračuna usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada s obzirom na različite kriterije masa, volumen i broj članova domaćinstva,
- c) cijena je neopravdana viša/niša za određene korisnike ili područja,
- d) cijenom se pokriva gubitak u poslovanju društava,
- e) cijena je opterećena poteškoćama u naplati,
- f) prikupljanje i utrošak naknade za razvoj za nabavu opreme i sanaciju odlagališta.

IV. USLUGE SKUPLJANJA, ODVOZA I ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA

Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka, pruža uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području gradova Rijeke, Bakra, Kastva i Kraljevice te općina Čavle, Jelenje, Klane, Viškova i Kostrene s ukupno 185 125 stanovnika. Komunalni otpad od rujna 2012. se odlaže na odlagalište Marišćina. Djelatnost obavlja u okviru uslužnog sektora unutar kojeg su radna jedinica komunalni program, odvoz otpada iz djelatnosti, deponij, autopark i radna jedinica zelene površine. Društvo ima 433 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 144 zaposlenih.

Društvo Murvica d.o.o., Crikvenica pruža uslugu na području grada Crikvenice s ukupno 11 122 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na zajedničko odlagalište Duplja kojim upravlja društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Komunalna higijena unutar koje su Kanalizacija i Odvoz otpada. Društvo ima 135 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 50 zaposlenih.

Društvo Komunalac d.o.o., Opatija pruža uslugu na području grada Opatije te općina Lovran, Matulji i Mošćenička Draga s ukupno 28 541 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Osojnica. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Usluga, unutar koje se obavljaju usluge pometanja, pogrebne usluge, tržnica i mehanička radiona. Društvo ima 230 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 45 zaposlenih.

Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski pruža uslugu na području grada Novog Vinodolskog i Vinodolske općine s ukupno 8 690 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Duplja. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Čistoća. Društvo ima 64 zaposlena, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 27 zaposlenika.

Društvo Ponikve d.o.o., Krk pruža uslugu na području grada Krka i općina Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat i Vrbnik s ukupno 19 383 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Treskavac. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Komunalije. Društvo ima 208 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 106 zaposlenih.

Društvo Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres pruža uslugu na području gradova Cres i Mali Lošinj s ukupno 10 995 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na dva odlagališta Pržić i Kalvarija. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Komunalne usluge, unutar koje su djelatnosti čišćenja i održavanja javnih i zelenih površina, pogrebne usluge i tržnica. Društvo ima 170 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 97 zaposlenih.

Društvo Vrelo d.o.o., Rab pruža uslugu na području grada Raba s ukupno 8 065 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Sorinj. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Čistoća. Društvo ima 95 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada 23 zaposlena.

Društvo Lopar Vrutak d.o.o., Lopar pruža uslugu na području općine Lopar s ukupno 1 263 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na zajedničko odlagalište Sorinj, kojim upravlja društvo Vrelo d.o.o., Rab. Nema ustrojenu zasebnu radnu jedinicu, nego sve djelatnosti obavlja unutar jedne. Društvo ima 22 zaposlena, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada osam zaposlenih.

Društvo Komunalac d.o.o., Delnice pruža uslugu na području grada Delnica te općina Ravna Gora, Mrkopalj, Skrad, Lokve i Brod Moravice s ukupno 12 573 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Sović Laz. Djelatnost obavlja u okviru radne jedinice Teničko - operativni sektor unutar koje je tehnička priprema, vodovod i komunalije s odvodnjom i pročišćavanjem te skupljanjem i odvozom komunalnog otpada. Društvo ima 49 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada dva zaposlena (društvo ne obalja samostalno navedenu djelatnost, nego ju je povjerilo drugom trgovačkom društvu).

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko pruža uslugu na području grada Vrbovskog s ukupno 5 076 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište Cetin. Djelatnost se obavlja u okviru radne jedinice Odvoz otpada. Društvo ima 37 zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada osam zaposlenih.

Društvo Fužine d.o.o., Fužine pruža uslugu na području općine Fužine s ukupno 1 592 stanovnika. Komunalni otpad se odlaže na zajedničko odlagalište Sović Laz kojim upravlja društvo Komunalac d.o.o., Delnice. Nema ustrojene radne jedinice. Društvo ima sedam zaposlenih, a u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada jedan zaposleni (društvo ne obalja samostalno navedenu djelatnost, nego ju je povjerilo društvu Komunalac d.o.o., Delnice).

U tablici broj 1 se daje pregled prihoda od usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, prihoda od prodaje odvojenog skupljanja otpada i količine skupljenog i odvojenog otpada na području Županije za 2012.

Tablica broj 1

Prihodi od usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, prihodi od odvojenog skupljenog otpada te količine skupljenog i odvojenog otpada na području Županije za 2012.

u kn

Redni broj	Društva	2012.						
		Prihod od skupljanja, odvoza i odlaganja otpada	Prihod od odvojenog skupljenog otpada	Udjel u % (4/3)	Komunalni otpad u tonama	Odvojeno skupljeni otpad u tonama	Ukupno otpad u tonama	Udjel u % (7/8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Čistoća d.o.o, Rijeka	36.774.284,00	969.438,00	2,6	29 358	2 778	32 136	8,6
2.	Ponikve d.o.o, Krk	21.395.491,00	2.344.727,00	11,0	11 081	7 204	18 285	39,4
3.	Komunalac d.o.o., Opatija	10.664.943,00	32.271,00	0,3	13 375	171	13 546	1,3
4.	Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres	11.061.589,00	410.638,00	3,7	14 237	575	14 812	3,9
5.	Murvica d.o.o., Crikvenica	12.486.080,00	74.591,00	0,6	6 241	294	6 535	4,5
6.	Vrelo d.o.o., Rab	6.388.171,00	498.701,00	7,8	7 625	612	8 237	7,4
7.	Komunalac d.o.o., Delnice	3.622.089,00	0,00	-	3 635	0	3 635	-
8.	Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski	7.168.627,00	58.882,00	0,8	5 192	48	5 240	0,9
9.	Komunalac d.o.o., Vrbovsko	1.728.856,00	0,00	-	1 425	0	1 425	-
10.	Lopar Vrutak d.o.o., Lopar	1.499.254,00	0,00	-	2 978	0	2 978	-
11.	Komunalno društvo d.o.o., Fužine	682.079,00	1.678,00	0,2	0	0	0	-
	Ukupno	113.471.463,00	4.390.926,00	3,9	95 147	11 682	106 829	11,0

Udjel miješanog komunalnog otpada u skupljenom otpadu je činio 89,1% odnosno 95 147 t. Jedan od osnovnih ciljeva i prioriteta Strategije gospodarenja otpadom je povećanje udjela odvojeno skupljenog otpada. U velikom broju jedinica lokalne samouprave ne provodi se odvojeno skupljanje korisnih vrsta otpada iz komunalnog otpada. Mjerama odvojenog skupljenog otpada u 2012. je skupljeno 11 682 t ili 11,0% ukupnih količina otpada. Najveći udjel odvojenog skupljenog otpada je u društvu Ponikve d.o.o, Krk 7 204 t ili 39,4%. Društva Komunalac d.o.o., Delnice, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Lopar Vrutak d.o.o., Lopar i Komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine na svojim područjima ne provode mjere odvojenog skupljanja otpada dok ostala društva imaju mali udjel odvojenog skupljenog otpada u ukupnim količinama otpada.

Tri deponija na području Županije (Mariščina, Treskavac i Osojnica) raspolažu vagom i točnim količinama prikupljenog otpada. Preostalih sedam deponija nemaju vage, te su količine otpada procijenjene na principu zapremine vozila koja dovoze otpad na deponij s pretpostavljenim faktorima sabijanja odnosno koeficijentima pretvaranja m³ u tone, što je podložno greškama i netočnim količinama i izaziva teškoće u planiranju.

- **Cijene skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada**

U cilju usklađenja sa odredbama Zakona o otpadu, sva društva su početkom siječnja 2010. sa dotadašnjeg načina obračuna prema površini stambenog odnosno poslovnog prostora primijenila obračun prema volumenu otpada i broju članova kućanstva. Za kućanstva, društva Čistoća d.o.o., Rijeka, Ponikve, d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski (za područje grada Novog Vinodolskog) su primijenili volumen otpada u litrama, dok su društva Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, Vrelo d.o.o., Rab, Komunalac d.o.o., Delnice, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski (za područje općine Vinodolske), Lopar Vrutak d.o.o., Lopar, te Komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine primijenili broj članova kućanstva. Za pravne osobe, sva društva su primijenila kriterij volumen otpada u litrama. Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko kod obračuna primjenjuje paušalni iznos. Društva su odlukama utvrdila visinu cijena, način obračuna i plaćanja na koje su gradonačelnici odnosno načelnici dali prethodne suglasnosti. Cjenici su objavljeni na mrežnim stranicama društava.

Cijene su formirane na različite načine prema različitim kriterijima te nisu određene prema ekonomskim načelima. Društva su odredila jedinične cijene prema preuzetim iskustvenim metodama, na način da su uz dotadašnje ostvarene ukupne prihode odredila jedinične cijene uz koje bi se pokrili svi troškovi nastali gospodarenjem otpada. Niti jedno od navedenih društava osim društva Komunalac d.o.o., Opatija, nema izračun kalkulacije cijena usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem navedene usluge. Cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada koje primjenjuju navedena društva, nemaju iskazane elemente prema odredbi članka 17. stavak 3. Zakona o otpadu.

Cijene usluge kod svih spomenutih društava se sastoje od osnovne cijene koja se uvećava za porez na dodanu vrijednost dok kod društva Čistoća d.o.o, Rijeka, uz osnovnu cijenu se naplaćuje i naknada za razvoj za nabavu opreme i sanaciju odlagališta.

U razdoblju od 2010. do 2012. sva društva su povećala cijenu usluge korisnicima, zbog povećanja stope poreza na dodanu vrijednost osim društva Čistoća d.o.o., Rijeka, koje je smanjilo cijenu za navedu razliku poreza. Osim toga, osnovnu cijenu je povećalo društvo Ponikve d.o.o., Krk zbog ostvarenih gubitaka u poslovanju i društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko zbog povećanja troškova goriva i održavanja.

Kod društava, koja su kao kriterij obračuna odabrala volumen, procjena određivanja ukupnog volumena u litrama je rezultat mnogobrojnih statističkih pokazatelja kroz dulje vremensko razdoblje na temelju kojih je pojedino društvo koristilo formule i parametre za izračunavanje potrebnog volumena pojedinom korisniku. Zbog različitih kriterija u obračunu troškova gospodarenja otpadom postoji velika razlika u cijenama usluga prema pojedinim isporučiteljima. Najvišu cijenu usluga za kućanstvo prema kriteriju broja članova kućanstva, za jednog člana obračunava društvo Vrelo d.o.o., Rab u iznosu 56,40 kn, a najnižu društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski za područje Vinodolske općine u iznosu 10,13 kn. Prema kriteriju obračuna minimalno dodijeljenog volumena, najvišu cijenu obračunava društvo Murvica d.o.o., Crikvenica u iznosu 50,40 kn, a najnižu društvo Komunalac d.o.o., Opatija u iznosu 3,46 kn.

Za pravne osobe za ugostiteljsku djelatnost, najvišu cijenu obračunava društvo Ponikve d.o.o., Krk u iznosu 3.3890, kn (gdje se jedinična cijena kreće u rasponu od 0,349 do 6,889 kn/l ovisno o namjeni poslovnog objekta i kategoriji prema naseljima), a najnižu društvo Lopar Vrutak d.o.o., Lopar u iznosu 33,00 kn.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo te sustav unutarnjih kontrola isporučitelja usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, elementi, struktura, način utvrđivanja i usklađenost cijena sa zakonom, kretanje cijena u posljednje tri godine, usporedba cijena prema pojedinim isporučiteljima, prihodi i rashodi ostvareni od djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, te prikupljanje i utrošak naknade za razvoj za nabavu opreme i sanaciju odlagališta.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na način utvrđivanja cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, obavljanje djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, te prihode i rashode.

1. Cijene skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada

1.1. Društva koja se bave skupljanjem, odvozom i odlaganjem komunalnog otpada, osim društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko su početkom 2010. primijenila novi način izračuna troškova gospodarenja komunalnim otpadom prema kojima je kriterij površine prostora zamijenjen za kriterij volumen otpada u litrama i broj članova kućanstva.

- Utvrđivanje cijene

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko, kao kriterij obračuna primjenjuje paušalni iznos, što nije u skladu s odredbom članka 17. Zakona o otpadu, prema kojoj se kao kriterij količine mogu primijeniti jedinica mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva. Usporedbom računa za stambeni prostor kod navedenog društva u razdoblju od studenog 2011. do travnja 2012. je utvrđeno da cijene nisu obračunavane u skladu s važećim cjenikom. Obračunana je cijena u iznosu 39,13 kn, a prema cjeniku je iznosila 38,95 kn odnosno nakon povećanja 42,56 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Cijene su formirane na različite načine prema različitim kriterijima te nisu određene prema ekonomskim načelima. Društva su odredila jedinične cijene prema preuzetim iskustvenim metodama na način da su uz dotadašnje ostvarene ukupne prihode odredili jediničnu cijenu uz koju bi se pokrili svi troškovi nastali gospodarenjem otpada. Niti jedno od navedenih društava osim društva Komunalac d.o.o., Opatija, nema izračun kalkulacije cijena usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem navedene usluge. Zbog različitih kriterija u obračunu troškova gospodarenja otpadom, postoji velika razlika u cijenama usluga prema pojedinim isporučiteljima. Prema odredbama članka 21. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna društva bila su u obvezi prigodom zahtjeva suglasnosti na cjenike dostaviti jedinicama lokalne samouprave između ostalog predloženu novu cijenu i njezinu strukturu te razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i kalkulacijom.

Cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada koje primjenjuju navedena komunalna društva, nemaju iskazane elemente prema odredbi članka 17. stavka 3. Zakona o otpadu te podloge za izračun troškova nisu utemeljene na stvarnim troškovima. Prema navedenom Zakonu, troškovi gospodarenja otpadom moraju obuhvatiti, troškove odvojenog skupljanja otpada, troškove prijevoza otpada, troškove drugih mjera gospodarenja otpadom koje nisu pokrivena prihodom ostvarenim predmetom otpada, procijenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš, te troškove uporabe i/ili zbrinjavanja otpada koji obuhvaćaju troškove projektiranja i gradnje građevina, troškove rada građevine, te procjenu troškova zatvaranja građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada njihovog naknadnog održavanja i gradnje nove građevine koja će se koristiti nakon prestanka rada postojeće.

Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski obavlja djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području grada Novog Vinodolskog i Vinodolske općine. Skupština društva je u veljači 2010. donijela odluku o obračunu i načinu plaćanja usluga isključivo za područje grada Novog Vinodolskog. Za područje općine Vinodolske, cijena za kućanstva je utvrđena odlukom iz lipnja 2004. bez navođenja strukture cijene usluge s detaljnim obrazloženjima i kalkulacijom. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 20. i 21. Zakona o komunalnom gospodarstvu prema kojoj visinu cijene, način obračuna i način plaćanja komunalnih usluga određuje isporučitelj usluge, uz suglasnost općinskog načelnika. Isto tako, na području Vinodolske općine, obračun usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za pravne osobe, nije obavljan u skladu s Odlukom o načinu plaćanja iz kolovoza 2010., jer je obračunavan samo fiksni dio naknade, a ne i varijabilni kako je propisano.

Prema Naputku o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom (Narodne novine 129/11 i 137/11), do konca 2012., gradovi i općine su bili u obvezi donijeti odluku o kriterijima za izračun naknade gospodarenja komunalnim otpadom, a društva uskladiti svoje obračune usluga s navedenim odlukama. Niti jedan grad i općina na području Županije, nisu donijeli spomenute odluke i niti jedno društvo koje se bavi uslugom skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada ne primjenjuje spomenuti Naputak.

Državni ured za reviziju nalaže, društvu Komunalac d.o.o., Vrbovsko obračunati usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu te obračunati cijene u skladu sa cjenikom. Isto tako se nalaže, svim društvima na temelju izračuna kalkulacija i stvarnih troškova, preispitati cijene usluga skupljanja, odvoza i odlaganja otpada u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te iskazati troškove gospodarenja otpadom u skladu s odredbama Zakona o otpadu. Također se nalaže, društvu Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, na području Vinodolske općine utvrditi cijene usluga u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te obračunati usluge za pravne osobe na području spomenute općine u skladu s Odlukom o načinu plaćanja komunalnih usluga. U cilju točnijeg izračuna naknade za gospodarenje komunalnim otpadom i obračuna prema stvarnoj potrošnji, nalaže se svim društvima primjena Naputka o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom.

- Obračun fiksnog i varijabilnog dijela cijene i obračun povremenim obveznicima

Društva u kojima se cijena usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada sastoji od fiksnog i varijabilnog dijela su Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Komunalac d.o.o. Opatija, Vrelo d.o.o., Rab, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres i Lopar d.o.o., Vrutak. Društva u kojima se cijena usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada naplaćuje cijelu godinu povremenim obveznicima (kuće za odmor) su Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Vrelo d.o.o., Rab, Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, te Lopar Vrutak d.o.o., Lopar. U društvu Komunalac d.o.o., Delnice, Komunalac d.o.o., Vrbovsko i Komunalnom društvu Fužine d.o.o., Fužine navedena usluga se naplaćuje šest mjeseci u tijeku godine. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. Zakona o otpadu prema kojoj se troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju prema kriteriju količine i svojstvu otpada uz primjenu načela onečišćivač plaća. Prema navedenom, troškovi gospodarenja komunalnim otpadom koje snosi onečišćivač, moraju biti razmjerni količini komunalnog otpada kojeg predaje ovlaštenoj osobi pa i iznos naknade koju plaća obveznik mora biti razmjernan količini predanog otpada. Isto tako, prema Napatku o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom, izračun troškova gospodarenja otpadom ne smije uključivati paušal, kvadraturu prostora i druge nepropisne podloge, a za povremene obveznike naknade (kuće za odmor), naknada se obračunava isključivo za obračunska razdoblja u kojima je obveznik boravio na navedenom području.

Državni ured za reviziju nalaže društvima Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Komunalac d.o.o., Opatija, Vrelo d.o.o., Rab, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, Lopar Vrutak d.o.o., Lopar, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Delnice i Komunalnom društvu Fužine d.o.o., Fužine obračunati troškove gospodarenja otpadom prema kriteriju količine otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

- Povećanje cijena usluga

U razdoblju od 2010. do 2012. sva društva su povećala cijenu usluge korisnicima zbog povećanja stope poreza na dodanu vrijednost osim društva Čistoća d.o.o., Rijeka koje je smanjilo osnovnu cijenu za navedenu razliku poreza. Osim toga, osnovnu cijenu je povećalo društvo Ponikve d.o.o., Krk zbog ostvarenih gubitaka u poslovanju i društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko zbog povećanja troškova goriva i održavanja.

Prigodom traženja suglasnosti gradonačelnika i načelnika na nove cjenike, nisu dostavljene kalkulacije cijena s detaljnim obrazloženjima i strukturama postojeće i nove cijene, što nije u skladu s odredbama članka 21. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Društvo Ponikve d.o.o., Krk obavlja uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za sedam jedinica lokalne samouprave na području otoka Krka. Od navedene djelatnosti, Društvo u posljednje tri godine ostvaruje negativan financijski rezultat, koji je za 2012. planiran u iznosu 1.303.985,00 kn.

U cilju smanjivanja gubitka, u lipnju 2012. kao jedna od mjera, povećane su cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada korisnicima za 9,0%. Kod zahtjeva društva za suglasnost gradonačelnika i općinskih načelnika na novi cjenik, nije dostavljena kalkulacija cijena s detaljnim obrazloženjima i strukturama postojeće i nove cijene, što je bila obveza prema odredbi članka 21. stavka 5. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Društvo plaća od 2005., Općini na čijem se području nalazi odlagalište godišnju naknadu u iznosu 1.020.000,00 kn. Prema odredbi članka 24. stavka 4. Zakona o otpadu, obveznici plaćanja naknade su gradovi i općine koji koriste građevinu namijenjenu zbrinjavanju otpada. Društvo nije trebalo plaćati navedenu naknadu, nego je to bila obveza grada i općina na otoku Krku koje koriste odlagalište. Povećanje cijene usluge korisnicima nije bilo opravdano, jer je Društvo plaćalo naknadu, iako nije bilo u obvezi, što je imalo utjecaja na povećanje troškova gospodarenja otpadom i negativan financijski rezultat.

Državni ured za reviziju nalaže društvima Ponikve d.o.o., Krk i Komunalac d.o.o., Vrbovsko na temelju kalkulacija i stvarnih troškova nakon povećanja cijena preispitati cijenu usluge skupljanja, odvoza i odlaganja otpada te utvrditi strukturu cijene. Također se nalaže, društvu Ponikve d.o.o., Krk, zatražiti od jedinica lokalne samouprave plaćanje naknade za korištenje odlagališta u skladu s odredbama Zakona o otpadu.

- Naknada za razvoj u cijeni komunalne usluge

Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka obavlja uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za devet jedinica lokalne samouprave. Cijena usluge se sastoji od osnovne cijene i naknade za razvoj za nabavu opreme i sanaciju odlagališta. Navedena sredstva prikuplja Društvo i obvezno ih je trošiti prema Pravilniku o financiranju razvoja komunalnih djelatnosti koji za svaku godinu donosi Skupština društva. Koncem 2012., stanje neutrošenih sredstva je iznosilo 15.415.374,00 kn. Od navedenog iznosa, kod poslovne banke je oročeno 10.000.000,00 kn, dane su dvije pozajmice (odbojkaškom klubu i muzeju) u iznosu 350.000,00 kn, a ostatak u iznosu 5.065.374,00 kn se nalazi na žiro računu. Isto tako, u 2007. iz navedenih sredstava je preneseno gradu Rijeci za financiranje izgradnje dvoranskog plivališta u iznosu 24.000.000.000,00 kn. U razdoblju 2008. do 2010. je vraćeno 1.700.000,00 kn, te stanje koncem 2012. iznosi 22.300.000,00 kn. Sredstva nisu vraćena, a rok vraćanja je produžen do konca 2012. Dodatkom ugovora iz ožujka 2013. je ugovoreno tijekom 2013. vratiti 12.300.000,00 kn sukladno dinamici razvojnih projekata. Za preostali iznos 10.000.000,00 kn društvo Čistoća d.o.o., Rijeka se je zadužilo kod poslovne banke, a obvezu vraćanja preuzeo je grad Rijeka do 2019. Prva rata dospijeva u veljači 2015., a Grad je u obvezi platiti sve troškove redovne i interkalarne kamate te naknadu za obradu kredita. Također iz razvojnih sredstava, dana je i pozajmica trgovačkom društvu za isporuku plina i toplinske energije u suvlasništvu Grada u iznosu 2.000.000,00 kn koja je u 2012. vraćena.

Iz prikupljenih sredstava za razvoj od 2007. je općini na čijem se području nalazi deponij isplaćivana naknada za korištenje odlagališta. U 2012. je isplaćena u iznosu 2.116.823,00 kn, a prema odredbi članka 24. stavka 4. Zakona o otpadu, u obvezi su je plaćati gradovi i općine koji koriste odlagalište. Trošenje naknade za razvoj za spomenute namjene nije u skladu s odredbom članka 20. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojoj je navedena sredstva potrebno koristiti za nabavu opreme i sanaciju odlagališta.

Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka pruža uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada osobama koje su prema socijalnom programu gradova i općina oslobođene od plaćanja. U 2012. je oslobođen od plaćanja 1 231 korisnik. Rashodi za obavljene usluge ostvareni su u iznosu 542.181,00 kn. Gradovi i općine u 2012. nisu podmirili svoju obvezu za obavljenu uslugu prema Društvu, što je jednim dijelom utjecalo na povećane troškove poslovanja. Prema odredbi članka 22. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 33/12) jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su osigurati sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi u skladu sa socijalnim planom i mrežom socijalnih usluga na svojem području.

Državni ured za reviziju nalaže trošiti sredstva za razvoj koja prikuplja društvo Čistoća d.o.o., Rijeka u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Isto tako se nalaže gradovima i općinama na području kojih društvo Čistoća d.o.o., Rijeka obavlja uslugu, uputiti zahtjev za podmirivanje dijela troškova za osobe koje su prema rješenjima oslobođena plaćanja u skladu s odredbama Zakona o socijalnoj skrbi.

- Utvrđivanje volumena korisnicima usluge

Osim određenih jediničnih cijena, dodijeljeni volumen utječe na visinu mjesečnih računa korisnika usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada. Kod društava, koja su kao kriterij obračuna odabrala volumen, procjena određivanja ukupnog volumena u litrama je rezultat statističkih pokazatelja na temelju kojih je pojedino društvo primjenjivalo različite formule za izračunavanje potrebnog volumena svakom pojedinom korisniku. Društva su za izračune primijenila različite parametre. Minimalni zajednički kriteriji i standardi koji bi propisivali dodijeljeni volumen za stambene i poslovne prostore nisu propisani. Sva društva osim društava Murvica d.o.o., Crikvenica i Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski određivanje volumena zasnivali su na površinama prostora. Uzimajući u obzir isključivo površine prostora, volumeni nisu ravnomjerno raspoređeni odnosno korisnici ne plaćaju razmjerno količini otpada koji proizvode. Kod određivanja volumena, svako pojedino društvo je koristilo zasebne parametre prema različitim kriterijima (podjelom korisnika u kategorije, pretvaranjem površine prostora iz m² u volumen, primjenom formula u kojima se kao osnova koristi površina prostora, broj članova kućanstva, statistički pokazatelji o prosječnim litrama otpada po stanovniku i površini prostora) i slično. Parametar veličine prostora ne smije biti jedini parametar kod dodjeljivanja volumena, nego se moraju koristiti i drugi kako bi volumen bio ravnomjerno raspoređen.

Društva nemaju uspostavljen jedinstveni informacijski sustav povezan s nadležnim službama (jedinicama lokalne samouprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, županijskim uredima za gospodarstvo i za turizam, Matičnim uredom) s podacima o površinama objekata, broju prijavljenih osoba, turističkim posteljama koji bi omogućavao uspostavu točne i ažurne baze podataka za sve korisnike usluga.

Državni ured za reviziju nalaže svim društvima koji primjenjuju obračun prema volumenu, preispitati način utvrđivanja volumena uzimajući u obzir sve parametre, razmotriti mogućnost smanjenja koeficijenata opterećenja za one pravne osobe koji otpad zbrinjavaju na zakonom propisani način, a sve u cilju da svaki korisnik plati razmjerno količini otpada koju proizvodi te uspostaviti točnu i ažurnu bazu podataka sa svim korisnicima usluga. Komunalna društva trebaju u okviru dodijeljenih poslova učiniti sve da u skladu sa svojim posebnostima organiziraju što pravedniji i stimulativniji način obračuna skupljanja, odvoza i odlaganja otpada vodeći brigu da budu u okviru zakona i ekonomski primjereniji mogućnostima korisnika usluga.

Cilj poslovanja isporučitelja usluga obavljanjem djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada nije stvaranje dobiti niti je dobit pokazatelj uspješnosti poslovanja navedenih društava. Prigodom formiranja cijena, treba voditi računa da cijena skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada omogući povrat troškova uloženi u obavljanje navedene djelatnosti, što znači da cijena ne bi trebala pokrivati troškove neekonomičnog poslovanja isporučitelja usluga.

Državni ured za reviziju predlaže, prigodom utvrđivanja cijena usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada voditi računa da cijena pokriva troškove nastale pružanjem usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, te da cijena ne pokriva troškove neekonomičnog poslovanja isporučitelja usluga.

- 1.2. *Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka navodi da će u razumnom roku preispitati cijene usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na temelju izračuna kalkulacija i stvarnih troškova te sve radnje predložene u Izvješću o obavljenoj reviziji razmotriti donošenjem novog Zakona o otpadu. Isto tako navodi da struktura cijene ne sadrži sve zakonom propisane elemente zbog toga što u trenutku izrade cjenika nisu bile poznate sve okolnosti osim troškova zatvaranja odnosno sanacije postojećeg odlagališta, te da je Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom dijelom suprotan Zakonu o otpadu. U vezi razvojnih sredstava navodi se da je Društvo u ime i za račun devet jedinica lokalne samouprave uplaćivalo naknadu općini Viškovo na teret ostvarenih prihoda od naplaćenih kamata na neutrošena i oročena razvojna sredstva, a pozajmice iz razvojnih sredstava će biti vraćene u skladu sa zaključenim dodacima ugovora. Također navodi da će zatražiti od devet jedinica lokalne samouprave podmirivanje obaveze za obavljene usluge za korisnike prema socijalnom programu. U vezi određivanja volumena navodi se da je određen ovisno o površini prostora i intenzitetu odvoza na pojedinom području koristeći poznate iskustvene podatke. Nadalje, navodi da se vodi odvojeno računovodstvo po radnim jedinicama i obračunskim jedinicama po djelatnostima, a djelatnosti koje ostvaruju gubitak u poslovanju prezentiraju se vlasnicima.*
- Društvo Ponikve d.o.o., Krk, navodi da se kalkulacija temelji na ukupnoj godišnjoj količini otpada, te se cijena formira na način da ukupni prihodi pokrivaju redovne tekuće troškove, a sredstva za sve investicije osiguravaju se iz vanjskih izvora. Nadalje navodi, da je korištenje kriterija broja članova kućanstva otežano jer u Republici Hrvatskoj nije uspostavljen jedinstven sustav informacija koji bi omogućio Društvu dobivanje podataka o stvarnom broju korisnika usluge. Isto tako navodi, da sezonska potrošnja i razlike u količinama odvoza otpada opterećuju sustav gospodarenja otpadom. U vezi naknade za korištenje odlagališta navodi da se naknada naplaćuje na temelju odluke Skupštine Društva.*
- Društvo Komunalac d.o.o., Opatija navodi da je obračun fiksnog i varijabilnog dijela cijene i obračun povremenim korisnicima u sadašnjem trenutku neprovediv jer korisnicima usluga stoje na raspolaganju sve posude smještene na javnoj površini koje nisu pod nadzorom. Najvažniji dio sustava u provedbi plaćanja prema predanoj količini je sustav komunalnih redara kojih nema dovoljno. Isto tako navodi da bi bilo koji način obračuna naknade povremenim obveznicima imao za posljedicu povećanje cijene stalnim obveznicima.*

Društvo Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres navodi da cijene za zbrinjavanje otpada nije moguće formirati prema odredbama važećih Zakona jer su nedorečeni i neprovedivi, a za formiranje cijena skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada teško je razlučiti kalkulaciju samo za navedenu djelatnost s obzirom da Društvo obavlja i druge djelatnosti (npr. isti zaposlenici obavljaju skupljanje i odvoz otpada i pogrebne usluge, ista vozila uključena su u više djelatnosti). Isto tako navodi da obračun prema količini otpada je neprovediv, a posebice kod povremenih obveznika.

Društvo Murvica d.o.o., Crikvenica navodi da je Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom neprimjenjiv, jer komunalni propisi Republike Hrvatske ne omogućuju efikasno identificiranje i sankcioniranje počinitelja. Također navodi da su turistička mjesta su u nepovoljnijoj poziciji od velikih gradova i kontinentalnih naselja koja imaju stalan broj korisnika te da je u tijeku točno utvrđivanje koeficijenata opterećenja. Navodi se da je Društvo uložilo znatna sredstva u informatiku za potrebe uvođenja korisnika u sustav odvoza komunalnog otpada.

Društvo Vrelo d.o.o., Rab nije se očitovalo na ovu točku Nalaza.

Društvo Komunalac d.o.o., Delnice navodi da će nakon donošenja novog Zakona o otpadu, izvršiti korekciju obračuna navedenih usluga.

Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski u vezi obračunavanja usluga pravnim osobama na području Vinodolske općine navodi da se Odluke ne pridržavaju pravne osobe jer svoj otpad odlažu u javne kontejnere u cilju smanjenja iznosa mjesečnih računa. Isto tako se navodi da se fiksni dio obračunava svim korisnicima po istom kriteriju i ne pravi se razlika između povremenog i ostalih korisnika, da nema evidencija povremenih korisnika, a svako uvođenje novih evidencija zahtjeva povezivanje komunalnih društava s drugim nadležnim službama.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da će kao kriterij količine primijeniti volumen i broj članova kućanstva, a do odstupanja obračunavanja cijena je došlo zbog promjene poreza na dodanu vrijednost, budući da su unaprijed izdane akontacije te je izračunana prosječna cijena. Također navodi da će nakon izdvajanja djelatnosti vodoopskrbe i javne odvodnje od ostalih djelatnosti sastaviti kalkulaciju cijena sa svim parametrima.

Društvo Lopar Vrutak d.o.o., Lopar prihvaća sve točke Nalaza te navodi da će ubuduće postupiti po danim preporukama. U vezi cijena usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, navodi da je u postupku izračun novih cijena, ali nedostaje podatak o cijeni deponiranja od županijskog centralnog odlagališta.

Komunalno društvo Fužine d.o.o. Fužine, navodi da će pristupiti reviziji cijena na temelju izračuna kalkulacija. Nadalje, navodi da kod obračuna naknade povremenim obveznicima, nije moguće pratiti i utvrditi kada borave u objektima te je upitan i način na koji bi se utvrđivalo tko, kada i kojem broju boravi u vikend kući.

2. Obavljanje djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada

2.1. Komunalac d.o.o., Delnice obavlja djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za šest jedinica lokalne samouprave. Za općinu Fužine, obavlja spomenutu djelatnost na temelju posebnog ugovora. Od ukupno 150 naselja koja se nalaze na području navedenih jedinica lokalne samouprave, Društvo obavlja odvoz komunalnog otpada za 73 naselja dok 77 naselja nisu uključena u organizirani odvoz komunalnog otpada i ne naplaćuje se usluga skupljanja i odvoza otpada od korisnika.

Za spomenuta naselja, odvoz komunalnog otpada organiziraju jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalaze. Kontejneri su postavljeni na javnim površinama, a odvoz kontejnera do odlagališta otpada obavlja fizička osoba na temelju ugovora zaključenog sa jedinicama lokalne samouprave. Prikupljeni komunalni otpad se odlaže na odlagalište kojim upravlja društvo Komunalac d.o.o., Delnice i naplaćuje prema cjeniku u iznosu 38,58 kn/m³ na temelju ugovora iz 2000. Kalkulacija iz koje bi bili vidljivi troškovi nastali pružanjem navedene usluge nije sastavljena.

Društvo na odlagalištu ostvaruje gubitak koji za 2012. iznosi 489.122,00 kn. Prema odredbi članka 2. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj usluga bio je u obvezi komunalnu uslugu pružati trajno i kvalitetno, te osigurati mogućnost korištenja komunalne usluge svim pravnim i fizičkim osobama koje proizvode komunalni otpad na području navedenih jedinica lokalne samouprave te navedenu uslugu naplatiti.

Društvo nije samostalno obavljalo djelatnost skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, nego ju je povjerilo izravno drugom društvu. Navedeno nije u skladu s odlukama jedinica lokalne samouprave kojima je obavljanje djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada povjereno društvu Komunalac d.o.o., Delnice i odredbom članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Navedenom odredbom je propisano da komunalne djelatnosti može obavljati trgovačko društvo, javna ustanova ili vlastiti pogon koje osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji, odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. S obzirom da je komunalno društvo osnovano za obavljanje usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, bilo je potrebno stvoriti kadrovske i tehničke preduvjete za obavljanje spomenute djelatnosti.

Za obavljanje navedene usluge, društvo Komunalac d.o.o., Delnice je spomenutom trgovačkom društvu iznajmilo dva kamiona za odvoz komunalnog otpada uz godišnju zakupninu od 302.400,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za obavljenu uslugu, Društvo plaća trgovačkom društvu na temelju ugovora iz 1995. cijenu radnog sata po vozilu u iznosu 264,00 kn. Ugovorom nije određeno područje na kojem će se obavljati usluga, dinamika obavljanja usluge, ukupna vrijednost usluge te način na koji se kontroliraju radni sati.

Osim toga, Društvo se obvezalo snositi sve troškove goriva, tekućeg održavanja i nabavu materijala, osiguranja, tehničkih pregleda, registracije i troškove goriva za koje je u 2012. obračunano 1.643.686,00 kn. Prema financijskim izvještajima za 2012, Društvo je od navedene djelatnosti ostvarilo dobit u iznosu 1.347.636,00 kn.

Općina Fužine je osnovala komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine i odlukom o komunalnim djelatnostima iz 2007. povjerila mu obavljanje djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Općine, dok odlaganje komunalnog otpada obavlja društvo Komunalac d.o.o., Delnice. Komunalno društvo Fužine d.o.o., ne raspolaže odgovarajućom opremom za obavljanje navedene djelatnosti te nije obavljalo djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada, nego ju je u 2008. povjerilo društvu Komunalac d.o.o., Delnice. Za navedenu uslugu u 2012. je obračunano u iznosu 171.990,00 kn. U 2012. za troškove deponiranja je obračunano 81.133,00 kn. Općina Fužine ima udjel u temeljnom kapitalu društva Komunalac d.o.o., Delnice od 11,18%.

Državni ured za reviziju nalaže društvu Komunalac d.o.o., Delnice obaviti uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada u svim naseljima koja se nalaze na području jedinica lokalne samouprave na kojima Društvo obavlja uslugu.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Komunalac d.o.o., Delnice i Komunalnom društvu Fužine d.o.o., Fužine stvoriti kadrovske i tehničke preuvjete (nabava odgovarajuće opreme) za obavljanje spomenute djelatnosti s obzirom da su jedinice lokalne samouprave osnovale komunalna društva za obavljanje usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

2.2. *Društvo Komunalac d.o.o., Delnice navodi da uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada pruža stanovnicima u svim većim naseljima na područjima jedinica lokalne samouprave koji su osnivači i vlasnici Društva. S postojećim vozilima zbog konfiguracije terena nije moguće doći do pojedinih naselja, a reorganizacijom Društva nastojat će se uključiti što veći broj naselja u organizirano skupljanje komunalnog otpada.*

Komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine, navodi da je općina Fužine potpisala ugovor s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost o nabavci specijalnih vozila te ukoliko se nabava realizira, pristupit će se samostalnom obavljanju djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada.

3. Prihodi

3.1. Ukupni prihodi za sve isporučitelje usluga odvoza, skupljanja i odlaganja komunalnog otpada za 2012. su iznosili 113.471.463,00 kn.

Od ukupno prikupljenog komunalnog otpada, udjel miješanog komunalnog otpada za 2012. je činio 89,1% odnosno 95 147 t. U velikom broju jedinica lokalne samouprave ne provodi se odvojeno skupljanje korisnih vrsta otpada iz komunalnog otpada. Mjerama odvojenog skupljenog otpada u 2012. je skupljeno 11 682 t ili 11,0% ukupnih količina otpada. Najveća količina se odnosi na društvo Ponikve d.o.o., Krk 7 204 t ili 39,4% ukupnog otpada. Društva Komunalac d.o.o., Delnice, Komunalac d.o.o., Vrbovsko, Lopar Vrutak d.o.o., Lopar i komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine na svojim područjima ne provode mjere odvojenog skupljanja otpada dok ostala društva imaju mali udjel odvojenog skupljenog otpada u ukupnim količinama otpada. Sva društva trebaju i nadalje uvoditi sustave odvojenog skupljanja otpada, a naplatu obračunavati prema količini u skladu s ciljevima Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Koncem 2012. potraživanja od kupaca u djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada su iznosila 67.347.296,00 kn ili 51,0% ukupnoga prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada. S obzirom da većina društava obavlja više komunalnih djelatnosti, najčešće uz javnu vodoopskrbu i odvodnju i odvoz komunalnog otpada, korisnicima se mjesečno ispostavlja jedan račun za obračun svih komunalnih usluga. Ukupna potraživanja od kupaca se evidentiraju prema kupcima izuzev društva Čistoća d.o.o., Rijeka (ne prema djelatnostima), tako da je udjel potraživanja za usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada u ukupnim potraživanjima društava procijenjen.

Potraživanja se odnose na društvo Čistoća d.o.o., Rijeka u iznosu 17.709.244,00 kn, društvo Komunalac d.o.o., Opatija u iznosu 3.050.501,00 kn, društvo Ponikve d.o.o., Krk u iznosu 14.099.980,00 kn, društvo Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres u iznosu 5.703.372,00 kn, društvo Murvica d.o.o., Crikvenica u iznosu 4.570.151,00 kn, društvo Vrelo d.o.o., Rab u iznosu 2.031.441,00 kn, društvo Komunalac d.o.o., Delnice u iznosu 478.130,00 kn, društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski u iznosu 18.796.349,00 kn, društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko u iznosu 370.037,00 kn, društvo Lopar Vrutak d.o.o., Lopar u iznosu 386.265,00 kn i komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine u iznosu 151.829,00 kn. Koeficijent obrtaja potraživanja kao odnos između ukupnog prihoda i potraživanja je najviši u društvu Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj, d.o.o., Cres i iznosi 7,0, a prosječna naplata potraživanja traje od 52 dana u društvu Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres do 366 dana u društvu Ivanj, d.o.o., Novi Vinodolski. Pozornost treba posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju nalaže svim društvima osim društva Ponikve d.o.o., Krk, poduzimati daljnje mjere za povećanje odvajanja otpada od miješanog komunalnog otpada i dodatnu obradu odvojenog otpada u skladu s ciljevima Strategije gospodarenja otpadom.

Također se nalaže svim društvima, poduzimati mjere za sprečavanje zastare potraživanja u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, te mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima, educirati korisnike o važnosti odvajanja otpada, pružiti im mogućnost da odvajaju, te vrednovati ponašanje korisnika pravednim sustavom naplate (plaćanje po odvozu miješanog komunalnog otpada).

- 3.2. *Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka navodi da je odvojenim skupljanjem otpada započelo prije desetak godina, te je u tijeku postupak nabave komunalne opreme koja će omogućiti učinkovitije gospodarenje otpadom. U vezi naplate potraživanja se navodi da Društvo redovito šalje opomene i tužbe korisnicima usluga kako ne bi došlo do zastare potraživanja.*

Društvo Ponikve d.o.o., Krk navodi da je prije desetak godina započelo s provedbom sustava odvojenog prikupljanja otpada, a izrađena je Studija u kojoj su razrađeni parametri za provedbu sustava i uvođenja volumena.

Društvo Komunalac d.o.o., Opatija navodi da je koncem 2008. izrađena Studija ekološki zasnovanog sustava gospodarenja otpadom na području Liburnije i zaleđa koju su prihvatili osnivači Društva i koja predviđa osiguravanje financijskih sredstava koja do sada nisu osigurana. Nadalje navodi da ima procijenjen udio potraživanja koja se odnose na odvoz komunalnog otpada i da poduzima mjere prisilne naplate putem ovrha.

Društvo Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o. Cres navodi da odvajanje i recikliranje komunalnog otpada provoditi u skladu sa studijom Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom otoka Cresa i Lošinja.

Društvo Murvica d.o.o., Crikvenica navodi da je rok zastare potraživanja prekratak te povećava troškove ovrhe.

Društvo Vrelo d.o.o., Rab nije se očitovalo na ovu točku Nalaza.

Društvo Komunalac d.o.o., Delnice navodi da će pristupiti edukaciji korisnika i poduzimati mjere odvojenog skupljanja otpada.

Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski navodi da je svim građanima pružena mogućnost da odvajaju otpad, kroz sustav besplatnih narančastih vrećica, a građani su stimulirani plaćanjem manjeg iznosa varijabilnog dijela računa. Nadalje navodi, da procijenjena vrijednost potraživanja od djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada iznosi 6.163.125,00 kn i da Društvo poduzima mjere za naplatu potraživanja, te je 4.519.612,00 kn utuženo.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da će krenuti u pilot projekt selektivnog prikupljanja otpada te da poduzima sve potrebne mjere naplate potraživanja kako ne bi došlo do zastare.

Komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine, navodi da je tijekom 2012. počelo provoditi odvojeno skupljanje otpada nabavom kontejnera za selektivni otpad, te utvrdilo postavljanje kontejnera s vanjskim kooperantom. Posebno se skuplja bijela tehnika, papir i željezo.

4. Rashodi

4.1. Ukupni rashodi za sve isporučitelje usluga odvoza, skupljanja i odlaganja komunalnog otpada za 2012. su iznosili 132.319.945,00 kn.

- Rashodi zaposlenika i druga materijalna prava zaposlenika

Rashodi zaposlenika u navedenim društvima za 2012. su iznosili 50.753.217,00 kn. Obuhvaćaju isplaćene bruto plaće i naknade koje su isplaćene na temelju Pravilnika o radu i sistematizaciji radnih mjesta zaposlenih, Kolektivnog ugovora (božićnica, regres za godišnji odmor, dar djetetu), te ugovora o radu. Prosječan broj zaposlenih je bio 56.

Znatan broj zaposlenih iznad prosjeka je kod društva Čistoća d.o.o., Rijeka (144 zaposlenih), društva Ponikve d.o.o., Krk (106 zaposlenih), te kod društva Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres (97 zaposlenih). Znatan broj zaposlenih ispod prosjeka je kod društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko (osam zaposlenih) i društva Lopar Vratak d.o.o., Lopar (osam zaposlenih). Udjel troškova za zaposlene u ukupnim rashodima najviši je kod društva Lopar Vratak d.o.o., Lopar i iznosi 68,2%, te kod društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko 56,3%, dok je kod društva Čistoća d.o.o., Rijeka udjel rashoda za zaposlene u odnosu na ukupne rashode ostvarene od obavljanja usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada 33,1%. Viši troškovi od prosjeka po zaposlenome po toni prikupljenog otpada su kod društava Komunalac d.o.o., Opatija u iznosu 761,00 kn i Komunalac d.o.o., Vrbovsko u iznosu 723,00 kn. Prosječni troškovi gospodarenja komunalnim otpadom po toni otpada iznose 1.134,00 kn. Viši godišnji troškovi gospodarenja komunalnim otpadom po toni otpada su kod društva Murvica d.o.o., Crikvenica u iznosu 2.155,00 kn. Prosječni troškovi gospodarenja otpadom po zaposlenom iznose 106.264,00 kn, a viši su kod društava Vrelo d.o.o., Rab u iznosu 148.796,00 kn, Komunalac d.o.o., Delnice u iznosu 130.067,00 kn, Komunalac d.o.o., Vrbovsko u iznosu 128.751,00 kn, Komunalac d.o.o., Opatija u iznosu 118.793,00 kn te Lopar Vratak d.o.o., Lopar u iznosu 112.853,00 kn.

U 2012. u društvu Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres je isplaćena bruto plaća u iznosu 8.559,00 kn i neto u iznosu 6.307,00 kn, što je više od prosječne bruto plaće u Republici Hrvatskoj koja je iznosila 7.867,00 kn odnosno 5.464,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima preispitati rashode za zaposlene i materijalna prava zaposlenika kako bi se racionaliziralo poslovanje društava.

- Rashodi za gorivo

Rashodi za gorivo u navedenim društvima za 2012. su iznosili 8.986.640,00 kn, a odnose se na troškove goriva za komunalna vozila i radne strojeve. Prosjek udjela troškova goriva u odnosu na ukupne rashode za navedena komunalna društva je 7,7%. Udjel troškova goriva u odnosu na ukupne rashode viši je od prosjeka kod društva Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski i iznosi 12,2%, društva Komunalac d.o.o., Vrbovsko 10,8% i društva Komunalac d.o.o., Opatija 10,2%.

Prema Strategiji gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske, tjedni odvoz komunalnog otpada je češći nego u Europskoj uniji, što utječe na povećane troškove poslovanja.

Društva koja imaju više odvoza tjedno su Čistoća d.o.o., Rijeka (do šest odvoza), Ponikve d.o.o., Krk (zimi domaćinstva i pravne osobe dva puta tjedno, ljeti domaćinstva tri do četiri puta tjedno, a gospodarstvo svakodnevno), Komunalac d.o.o., Opatija (svakodnevno), Murvica d.o.o., Crikvenica (zimi tri puta tjedno, a ljeti od četiri do pet puta), Ivanj, d.o.o., Novi Vinodolski (ljeti tri puta tjedno, a zimi dva puta tjedno, općina Vinodolska dva puta tjedno), Vrelo d.o.o., Rab (ljeti pet puta tjedno, zimi od dva do šest puta), Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres (ljeti svakodnevno, zimi grad Cres i Mali Lošinj svakodnevno, a ostali tri puta tjedno), te Lopar Vrutak d.o.o., Lopar (ljeti i zimi svakodnevno).

Državni ured za reviziju predlaže društvima Čistoća d.o.o., Rijeka, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Vrelo d.o.o., Rab, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, i Lopar Vrutak d.o.o., Lopar preispitati terminski plan i broj odvoza u skladu s Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a sve u cilju smanjivanja troškova poslovanja.

- Rashodi korištenja odlagališta komunalnog otpada

Rashodi za korištenje odlagališta u društvu Murvica d.o.o, Crikvenica za 2012. su iznosili 2.568.816,00 kn. Društva Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski i Murvica d.o.o., Crikvenica za odlaganje komunalnog otpada koriste zajedničko odlagalište kojim upravlja društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski. Sporazum o korištenju i održavanju odlagališta je zaključen u svibnju 1999.

Udjel u godišnjim troškovima održavanja odlagališta društva Murvica d.o.o., Crikvenica je utvrđen 60,0%, društva Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski 33,0% te općine Vinodolske 7,0%. Za utvrđivanje navedenih udjela, korištena je površina stambenog i poslovnog prostora uključenog u uslugu odvoza otpada i broj stanovnika prema popisu iz 1991. kao i približno utvrđene količine odloženog otpada u 1997. i 1998. Dodatkom iz veljače 2010. na temelju planiranih troškova utvrđeni su iznosi i to: za društvo Murvica d.o.o., Crikvenica u iznosu 2.568.817,00 kn ili 60,0%, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski u iznosu 1.266.901,00 kn ili 30,0% i Vinodolsku općinu u iznosu 434.256,00 kn ili 10,0%. Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski nije dostavljalo izvještaj o stvarnim rashodima održavanja odlagališta za 2010., 2011., i 2012. te nije izvještavalo o utrošenim sredstvima, iako je bilo u obvezi prema članku 4. dodatka sporazumu. Prema poslovnim knjigama društva Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, rashodi održavanja odlagališta za 2012. iznose 2.384.507,00 kn te spomenuto društvo, nije obračunavalo troškove održavanja na osnovu stvarno nastalih troškova nego u većim iznosima. Prema financijskim izvještajima za 2012. društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski na odlagalištu komunalnog otpada ostvaruje dobitak u iznosu 3.286.210,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže društvu Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, u cilju smanjivanja troškova odlaganja komunalnog otpada na području grada Crikvenice i Vinodolske općine, obračunavati troškove održavanja odlagališta na temelju stvarno nastalih troškova i plana troškova za tekuću godinu.

Također, nalaže preispitati odredbe zaključenog sporazuma s obzirom da su za utvrđivanje omjera podjele troškova održavanja odlagališta promijenjeni elementi vezani uz ukupnu površinu, broj stanovnika te količine deponiranog otpada.

- Rashodi zajedničkih službi

Komunalna društva imaju zajedničke službe koje obavljaju poslove od zajedničkog interesa. S obzirom da obavljaju više komunalnih djelatnosti, spomenuti se troškovi dijele na radne jedinice (pojedine djelatnosti) za koje obavljaju poslove.

Kod pojedinih isporučitelja usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, kriteriji se primjenjuju dugi niz godina, a uglavnom se raspored obavlja na temelju udjela pojedine radne jedinice u ukupnom prihodu društva. Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka, troškove zajedničkih službi raspoređuje prema udjelu u masi bruto plaća, troškove radne jedinice deponij prema udjelu u odloženom komunalnom otpadu i troškove radne jedinice autopark prema broju vozila. Društva Murvica d.o.o., Crikvenica, Vrelo d.o.o., Rab, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski raspored troškova zajedničkih službi obavlja na temelju udjela pojedine radne jedinice u ukupnom prihodu. Društvo Ponikve d.o.o., Krk i Komunalac d.o.o., Opatija raspored troškova zajedničkih službi obavlja prema ključevima za koje nisu doneseni kriteriji rasporeda. Društvo Komunalac d.o.o., Delnice troškove zajedničkih službi raspoređuje prema troškovima zaposlenika.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Čistoća d.o.o., Rijeka, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, Vrelo d.o.o., Rab, te Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, preispitati pravilnost raspodjele troškova zajedničkih službi, te ih utvrditi prema stvarno obavljenom poslu za svaku pojedinu djelatnost, zbog utvrđivanja točnog rezultata poslovanja pojedine radne jedinice i donošenja odgovarajućih odluka.

4.2. Društvo Čistoća d.o.o., Rijeka navodi da su rashodi za zaposlene na nivou minimuma, a druga materijalna prava su regulirana Kolektivnim ugovorom. Terminski plan i broj odvoza otpada je planirano smanjivati proporcionalno povećanju broja odvoza odvojeno skupljenog otpada. Također navodi de će se preispitati pravilnost raspodjele troškova zajedničkih službi.

Društvo Ponikve d.o.o., Krk navodi da su u ranijim godinama uveli preraspodjelu radnog vremena te prilagodili dinamiku odvoza i obrade otpada na reciklažnom dvorištu čime su postignute uštede u gorivu. Isto tako navodi da se troškovi zajedničkih službi raspoređuju prema ključu koji se temelji na dugogodišnjem iskustvu i procjeni.

Društvo Komunalac d.o.o., Opatija navodi da troškovi osoblja čine 50,0% kalkulacije cijene, a zatim slijede materijalni troškovi u segmentu potrošnje goriva, najamnine i održavanja vozila i deponija. Također navodi da će prijedlog za smanjivanjem broja odvoz realizirati s uvođenjem cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom. Navodi da je u više navrata preispitivan raspored troškova zajedničkih službi.

Društvo Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres navodi da zaposlenici osim poslova u zbrinjavanju otada obavljaju i poslove pogrebnih usluga koji se obavljaju izvan radnog vremena i za to su više plaćeni.

U vezi rasporeda odvoza navodi se da je nametnut od strane jedinica lokalne samouprave s obzirom da se radi o turističkim mjestima, a komunalno redarstvo uglavnom ne funkcionira.

Društvo Murvica d.o.o., Crikvenica navodi su rashodi zaposlenika regulirani Kolektivnim ugovorom, a prosječna plaća je ispod prosjeka Republike Hrvatske za uslužne djelatnosti. U vezi troškova gospodarenja otpadom navodi da deponij nema vagu, a ugovor s društvom Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski je neovisan o količinama deponiranog otpada. Preispitivanje terminskog plana je neprihvatljivo u vrijeme turističke sezone iz higijenskih i zdravstvenih razloga. U vezi troškova zajedničkih službi se navodi da je odlukom precizno utvrđen kriterij udjela rasporeda troškova zajedničkih službi.

Društvo Vrelo d.o.o., Rab nije se očitovalo na ovu točku Nalaza.

Društvo Komunalac d.o.o., Delnice navodi da s obzirom da slijede statusne promjene rasporeda troškova zajedničkih službi neće niti biti.

Društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski navodi da je udio troškova goriva viši od prosjeka zbog toga što na odlagalištu nema priključka električne energije, na području Grada organizirano je prikupljanje otpada od vrata do vrata sa zasebnim vozilom, odvoza glomaznog otpada koji se obavlja po pozivu, nepovoljne konfiguracije terena te starosti voznog parka. Nadalje navodi da iskazana dobit na odlagalištu komunalnog otpada nastaje jednim dijelom od prihoda proizašlog iz sudskog postupka s trgovačkim društvom, a jedan dio troškova nije ispravno evidentiran na mjesto troška odlagališta. Također navodi, da se troškovi zajedničkih službi raspoređuju prema ključu koji se primjenjuje kontinuirano u svim financijskim izvještajima.

Društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko navodi da su viši prosječni troškovi po zaposleniku nastali zbog isplate otpremnina za šest zaposlenika.

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA, ODVOZA I ODLAGANJA KOMUNALNOG OTPADA

Isporučitelji usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada su odgovorni za utvrđivanje cijena otpada u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da razlike u cijeni skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na području Primorsko-goranske županije za 2012. nisu dovoljno ekonomski opravdane. Revizijom je utvrđeno da su isporučitelji usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, cijene odredili prema različitim kriterijima bez izračuna kalkulacija i stvarnih troškova, cijene ne sadrže troškove gospodarenja otpadom propisane zakonima i drugim propisima, u strukturama cijena nije vidljivo koliko iznose zasebno cijene skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, volumeni korisnicima nisu ravnomjerno raspoređeni te ne plaćaju razmjerno količini otpada kojeg proizvode, postoje razlike u cijenama prema pojedinim isporučiteljima, te da dio cijene za razvoj nije utrošen za nabavu opreme i sanaciju odlagališta. Zbog navedenog se predlaže:

- obračunati troškove gospodarenja komunalnim otpadom prema kriteriju količine, odnosno jedinici mase ili volumenu otpada ili broju članova kućanstva te obračunati cijene u skladu s cjenicima (društvo Komunalac d.o.o., Vrbovsko),
- preispitati cijene usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na temelju izračuna kalkulacija i stvarnih troškova (sva društva),
- iskazati cijene sa svim zakonom propisanim elementima, te primijeniti Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom (sva društva),
- utvrditi cijene usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za područje Vinodolske općine u skladu sa zakonima i drugim propisima, te obračunati usluge za pravne osobe u skladu s odlukom (društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski),
- obračunati usluge korisnicima koji plaćaju fiksni dio cijene i povremenim obveznicima (kuće za odmor) prema stvarnim količinama preuzetog otpada i svojstvu otpada, odnosno obračunati cijenu za razdoblja u kojima je obveznik boravio na navedenom području (društva Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Komunalac d.o.o., Opatija, Vrelo d.o.o., Rab, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, Lopar Vrutak d.o.o., Lopar, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Delnice i Komunalnom društvu Fužine d.o.o., Fužine),
- sastaviti kalkulacije s detaljnim obrazloženjima i strukturama postojeće i nove cijene kod povećavanja cijena usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada (društva Ponikve d.o.o. Krk i Komunalac d.o.o., Vrbovsko),
- zatražiti od jedinica lokalne samouprave plaćanje naknade za korištenje odlagališta (društvo Ponikve d.o.o., Krk),
- trošiti naknadu za razvoj u skladu sa zakonima i drugim propisima, te zatražiti od jedinica lokalne samouprave podmirenje obveze za obavljenju uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada za korisnike koji su oslobođeni od plaćanja usluge (društvo Čistoća d.o.o., Rijeka),

- preispitati način utvrđivanja volumena, uzimajući u obzir sve čimbenike i razmotriti mogućnost smanjivanja koeficijenata opterećenja za pravne osobe, te uspostaviti točnu i ažurnu bazu podataka korisnika usluga (sva društva),
- voditi računa da cijena usluga pokriva troškove nastale pružanjem usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, ali ne i troškove neekonomičnog poslovanja (sva društva),
- obaviti uslugu skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada u svim naseljima koja se nalaze na području jedinica lokalne samouprave na kojima društvo obavlja uslugu (društvo Komunalac d.o.o., Delnice),
- osigurati kadrovske i tehničke preduvjete za obavljanje djelatnosti skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada (društva Komunalac d.o.o., Delnice i Komunalno društvo Fužine d.o.o., Fužine),
- poduzimati mjere za povećanje odvojeno skupljenog otpada i dodatnu obradu odvojenog otpada u skladu s ciljevima Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (sva društva osim društva Ponikve d.o.o., Krk),
- poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda te mjere za sprječavanje zastare potraživanja (sva društva),
- preispitati rashode za zaposlene i druga materijalna prava (sva društva),
- preispitati terminski plan i broj odvoza (društva Čistoća d.o.o., Rijeka, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski, Vrelo d.o.o., Rab, Vodovod i čistoća Cres Mali Lošinj d.o.o., Cres, i Lopar Vratak d.o.o., Lopar),
- preispitati odredbe sporazuma o korištenju odlagališta, te obračunavati rashode održavanja odlagališta na temelju stvarno nastalih troškova (društvo Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski),
- raspodijeliti rashode zajedničkih službi prema stvarno obavljenom poslu za svaku pojedinu djelatnost (društva Čistoća d.o.o., Rijeka, Ponikve d.o.o., Krk, Komunalac d.o.o., Opatija, Murvica d.o.o., Crikvenica, Vrelo d.o.o., Rab, te Ivanj d.o.o., Novi Vinodolski).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba preporuka navedenih u ovom Izvješću pridonijela većoj usklađenosti načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima, te smanjenju razlika u cijeni skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada. Također, cilj danih preporuka je i otklanjanje nepravilnosti u formiranju cijena usluga skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada na način da cijena omogući povrat troškova uloženi u obavljanje navedene djelatnosti uz uvjet da se cijenom usluge skupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada ne pokrivaju troškovi neekonomičnog poslovanja isporučitelja usluga.